

שהיו באותו יום עצמו, ואילו ראשון למעשה בראשית לא היה באותו היום, אלא אלפים שנה קודם, ביום הראשון בשבוע שבו נבראו שמים וארץ, ומדוע נמנה יחד עם שאר העטרות שהיו באותו יום ממש. עוד אחז"ל (מגילה י: שביום הקמת המשכן היתה שמחה לפני הקב"ה כיום שנבראו בו שמים וארץ, וי"ל ענינו. וכן מד"א בפסיקתא רבתי עה"פ וירא משה את כל המלאכה והנה עשו אותה, מלאכה אין כתיב כאן אלא המלאכה, מלאכת שמים וארץ, ולכאורה מה ענין מלאכת שמים וארץ לכאן. וכעין זה צ"ב מאחז"ל (ברכות נה.) יודע היה בצלאל לצרף אותיות שנבראו בהם שמים וארץ, לשם מה היו צריכים להקמת המשכן את צירופי האותיות שנבראו בהם שמים וארץ.

וי"ל הענין ע"פ משאחז"ל (תנחומא בחוקותי) שנתאווה הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים, וזהו ענין הציווי של ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם, כי רצון השי"ת שתהיה לו דירה בתחתונים. וכאשר זו תכלית בריאת שמים וארץ, שנתאווה הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים, נמצא שבזמן בריאת העולם עדיין לא נתמלאה תכלית רצונו ית' בבריאה להיות לו דירה בתחתונים, ורק ביום הקמת המשכן נתמלאה תכלית בריאת שמים וארץ, והרי שגמר הבריאה ותכליתה נשלם ביום הקמת המשכן. וכדחז"ל שביום הקמת המשכן היתה השמחה למעלה כיום שנבראו בו שמים וארץ.

ועפ"ז י"ל מש"נ במעשה המשכן בפרשת פקודי י"ח פעמים כאשר צוה ה' את משה, שבכל חלק של מלאכת המשכן נאמר כאשר צוה ה' את משה. שענינו כדאי' בחז"ל (תנחומא פקודי יא) שבשעה

שצוה הקב"ה את משה תקים את משכן אהל מועד, אמר משה, רבש"ע איני יודע להעמידו. אמר לו עסוק בדיך ואתה מראה להעמידו והוא עומד מאלי, ואני כותב עליך שאתה הקמותו שנאמר ויקם משה את המשכן. וי"ל דמרומו באומרו כאשר צוה ה' את משה שהקב"ה בעצמו הקים את הכל, ע"פ האמור שהקמת המשכן היתה הגמר של בריאת שמים וארץ שהחלה ביום הראשון לבריאה, וכמו שראשית הבריאה היתה ע"י דיבור בלבד ובדבר ה' שמים נעשו, כך גמר הבריאה היה ע"י דיבור, כאשר צוה ה' את משה, דציווי הקב"ה הוא אשר הקים את המשכן. ולכן נזכר זאת בכל חלקי המשכן שהוקמו כאשר צוה ה' את משה, בכחי' בדבר ה' שמים נעשו. וזהו פי' יודע היה בצלאל לצרף אותיות שנבראו בהם שמים וארץ, כי הקמת המשכן היתה השלמה לבריאת שמים וארץ שנעשו בדבר ה', וע"כ היו צריכים לזה לאותיות שנבראו בהם שמים וארץ.

ובזה י"ל אומרו ביום החדש הראשון באחד לחדש תקים את המשכן, שזהו המקור למשאחז"ל שאותו אחד בניסן היה יום ראשון בשבת, שלמדו זאת ממה שכתבה התורה ביום החדש הראשון, שמיטור תיבת ביום ילפינן שהראשון קאי הן על החדש והן על ביום שהיה יום אחד בשבת. והדגשת התורה שזה היה ביום ראשון להורות שבאותו יום בשבוע בו התחילה בריאת שמים וארץ בו גם נשלמה הבריאה והגיעה אל תכליתה להיות לו ית' דירה בתחתונים. וזהו העטרה הראשונה של היום שהוא ראשון למעשה בראשית, כי באמת באותו יום עצמו נשלם לראשונה מעשה בראשית, שנתמלאה התכלית שלמענה נבראו שמים וארץ.

כל שבעת ימי המלואים היה משה מפרקו ומעמידו למשכן

ומעמידו למשכן שתי פעמים בכל יום. ר' חנינא אומר שלש פעמים בכל יום.

איתא במדרש תנחומא (יא), אמר ר' חייא בר יוסף כל שבעת ימי המלואים היה משה מפרקו

והמצות של יהודי תלויים במדת האמונה, ובערך הבהירות שיש לו באמונה. וזה היה מרומז בקלעים שסביב המשכן. והיינו שהתוה"ק מלמדת לנו בפרשיות המשכן את העבודה שיהודי צריך לעשות בעצמו בכדי להגיע לתכלית של ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם, שיהיה יכשיר את גופו להיות מקום להשראת השכינה. וכדאיתא בספה"ק על הפסוק (דברים לג) מעונה אלקי קדם, יהודי צריך לעשות עצמו מעון לאלקי קדם, שיתקיים ושכנתי בתוך כל אחד ואחד, ומתחת זרועות עולם, זרועות עולם נקראו האבות הק', היינו שיתדבק בדרכיהם של האבות הק' אשר מדותיהם הם אהבה ויראה ותפארת. ואם יהודי עושה כן אזי מתקיים בו ויגרש מפניך אויב ויאמר השמד. זו עיקר העבודה של יהודי לעשות עצמו בית מקדש מעט שיהי' מקום להשראת השכינה.

וגם בענין שבעת ימי המלוואים שקדמו להקמת המשכן שבהם היו מפרקים ומקימים את המשכן בכל יום מלמדת התוה"ק את הדרך ליהודי, שגם אם עמל ומתייגע לבנות את משכנו, ולאחר מכן נכשל ונפל לגמרי וכל בנינו התפרק, אל יתיאש אלא יתנער מיד וישוב ויבנהו. ואסור ליהודי ליפול ברוחו, ואפילו לאחר ירידה שכזו שבנה את מקדשו ונתפרק לגמרי עליו לחזור שוב ולבנותו. שזו ענין עבודת שבעת ימי המילואים, לפרק את המשכן ולהקימו שוב. וענין שתי פעמים בכל יום מרומז לבקר וערב, לעתים המאירים ולעתים החשכים. ולר' חנינא הדורש מן הפסוקים ששלוש פעמים בכל יום, הנה ג' פעמים בכל יום בשבעת ימים המה כ"א פעמים. [דגם בשבת היו מקימים ומפרקים את המשכן. ועי' בחתם סופר (ויקהל ד"ה ששת ימים) שמבאר זאת ע"פ דברי המדרש שבצלאל ואהליאב וכל החכמים לא היו יכולים להקים את המשכן, והביאוהו אל משה וגם הוא לא היה יכול להקימו. אמר משה לפני הקב"ה, רבש"ע איני יודע להעמידו. אמר לו עסוק בדין ואתה מראה להעמידו ואני מעמידו, ואני כותב עליך שאתה הקמותו שנא' ויקם משה את המשכן. וכתב שעפ"ז נמצא שבהקמת המשכן לא היתה שום מלאכה רק היה עוסק בידיו כאילו מקימו, ולכן גם בשבת היה מותר לבנותו]. ומנין כ"א הוא בגימ' השם הק' אהי"ה, שהוא שם התשובה, וכמו שאמר מרן אדמו"ר בב"א זי"ע, שענינו מה שיהודי מקבל על עצמו אהי', מה שהיה היה ומעתה אהיה בריה

ויש לבאר ע"ד העבודה ענין הקמת המשכן כ"כ הרבה פעמים. דהנה התכלית של יהודי והיעוד שלמענו ירד לעולם היא כמד"כ ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם, בתוכו לא נאמר אלא בתוכם, בתוך כל אחד ואחד, שיהודי יכשיר את גופו להיות מקום להשראת השכינה. וכדאיתא בספה"ק על הפסוק (דברים לג) מעונה אלקי קדם, יהודי צריך לעשות עצמו מעון לאלקי קדם, שיתקיים ושכנתי בתוך כל אחד ואחד, ומתחת זרועות עולם, זרועות עולם נקראו האבות הק', היינו שיתדבק בדרכיהם של האבות הק' אשר מדותיהם הם אהבה ויראה ותפארת. ואם יהודי עושה כן אזי מתקיים בו ויגרש מפניך אויב ויאמר השמד. זו עיקר העבודה של יהודי לעשות עצמו בית מקדש מעט שיהי' מקום להשראת השכינה.

והנה כשם שהמשכן כולו מרומז בו על העולמות העליונים גבוה מעל גבוה, כך גם מרומז במשכן על קומת האדם שהיא תחתיים שניים ושלישיים. המשכן היה מחולק לקדש הקדשים שבו היו הארון והכרובים, ההיכל בו היו המנורה השלחן והמזבח מקטר קטרת, והעזרה בה היה המזבח החיצון. וכמ"כ בקומת האדם יש ג' חלקים, המחלב והאברים. וכשם ששלימות המשכן נוצרה מכל חלקיו, כך השלמות של יהודי להיות מקום להשראת השכינה היא ע"י שיתקדש בכל חלקיו שיהיה ראוי להשראת השכינה. ועד"ז ביארנו ענין הקלעים והעמודים שהיו גדר סביב המשכן והחצר, דרומז לגדרים וסייגים בעבודת ה'. כדאיתא בתורת אבות עה"פ (במדבר כב) גדר מזה וגדר מזה ותלחץ רגל בלעם, שיהודי צריך שיהיו לו גדרים וסייגים, גדר מזה בעשה טוב, שיהיה לו גדר בתורה ועבודה שלא יפלו לו פניות ומחשבות זרות, וגדר מזה בענינים הגשמיים, שלא יתעבה ויתגשם על דם אלא יהיו בלתי לה' לבדו, ועי"ז ותלחץ רגל בלעם, נלחצים ונכבשים כל ההרגלים של בלעם. עוד י"ל ענין הקלעים שהיו סביב המשכן והחצר, שהם היו בבחי' אור מקיף הרומז לענין האמונה שהיא אור מקיף כמד"כ ואמונתך סביבותיך. אצל יהודי האמונה היא חזות הכל, כמד"כ כל מצותיך אמונה, כל התורה

חדשה. ואף שכבר קבל על עצמו כ"כ הרבה פעמים ונכשל, הריהו מקבל שוב להבא. והיינו כאמור שאף אם יהודי קיבל על עצמו ואח"כ נכשל ונפל ונתפרק לגמרי עד שכבר אינו ראוי להשראת השכינה, יקבל שוב ע"ע שמעתה יהיה ראוי להשראת השכינה. ואמר עוד מרן זי"ע, שאהי' פעמים אהי' עולה בגימ' אמ"ת. האמת היא שאפילו אם יהודי קיבל על עצמו כל כך הרבה פעמים, אהי' פעם אהי', שמעתה ישתנה ושוב נכשל ונפל, אעפ"כ אם חוזר ומקבל ע"ע שוב, מקבלו הקב"ה ברצון. וזאת מלמדת לנו התוה"ק בענין שבעת ימי המלואים, שפרקו והקימו כ"א פעמים את המשכן, שכמה שמקבל ונכשל, ישוב

ויקבל ע"ע עוד פעם. עוד י"ל בענין הקמת המשכן ופירוקו בכל יום. דכאשר יהודי בונה את בית המקדש מעט שלו עליו לבדוק תמיד היטב אם בנהו כראוי ואם אין פגימות בבנינו. ובכל פעם צריך להתבונן ולבדוק בעצמו היטב בחורים ובסדקים ביתר עמקות אם אין בו שורש פורה ראש ולענה הגורם להסתלקות השראת השכינה, או איזה ליקוי או ענין רע הגורם לושב מאחריך ח"ו. ובכל פעם עליו לבנותו שוב, ולהשלים בנינו ביתר עמקות וביתר שלמות. וזה היה ענין ההכנה של שבעת ימי המלואים קודם בנין המשכן, בכדי שיהיה הבנין שלם. כד"א שמחם בבנין שלם.

כי ענן ה' על המשכן בכל מסעיהם

כי ענן ה' על המשכן יומם ואש תהיה לילה בו לעיני כל בית ישראל בכל מסעיהם. ופירש"י בכל מסעיהם, בכל חנייתם שמקום חנייתן אף הוא קרוי מסע. אכן לכאורה פשוט לשון מסעיהם משמע יותר לשון נסיעה. וי"ל ע"ד העבודה, ע"פ מד"א בספה"ק עה"פ ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם, בתוכו לא נאמר אלא בתוכם, בתוך כל אחד ואחד, והיינו שזו מצוה המוטלת גם על כל יהודי בפרטות, שיקדש את הגוף ואת החומר שלו להיות כמקדש, מקום קדוש הראוי להשראת השכינה. יעודו ותפקידו של יהודי הוא להתקדש, כמו שמצינו בתורה רוב הציוויים על כך, קדושים תהיו, והתקדשתם והייתם קדושים, ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש וכו', ואז מבטיח הקב"ה ושכנתי בתוכם, שכאשר יהודי מקיים ועשו לי מקדש ומקדש את עצמו, אז הוא גופו נהיה לבית המקדש קטן שהשכינה שורה בו. וכנגד זה נאמר הפסוק כי ענן ה' על המשכן יומם ואש תהיה לילה בו, שיש שמירה עליונה על המשכן, היינו על יהודי שמקדש את עצמו להיות משכן, שענן ה' עליו יומם ואש תהיה לילה בו.

מ"ב המסעות שנמנו שם, וכתב, שכל יהודי עובר בימי חייו את בחי' כל מ"ב המסעות של בני ישראל. וזהו פי' הכ' אלה מסעי בני ישראל, היינו מסעותיו של כל יהודי, אשר יצאו מארץ מצרים, מעת צאתו מרחם אמו עד בואו אל הארץ העליונה, ששב למקורו לחיים העליונים בעולם העליון, שהריהו עובר מ"ב מסעות.

והתוה"ק באה כאן להורות ליהודי איך יעבור את כל מ"ב המסעות עד שובו למקורו. דהנה מסעות בני ישראל במשך הארבעים שנה עברו במדבר הגדול והנורא מקום נחש שרף ועקרב, וכדכתיב (דברים ח) וזכרת את כל הדרך אשר הוליכך ה' אלקיך זה ארבעים שנה במדבר וגו', המוליכך במדבר הגדול והנורא נחש שרף ועקרב וגו'. וכן הוא אצל כל יהודי, במ"ב המסעות שעובר בחייו הריהו עובר את כל הבחינות של המדבר הגדול והנורא נחש שרף ועקרב, וכמו שהיה מרן אדמו"ר בב"א זי"ע חזור בשם הרה"ק ר' איצלה קוידנבר מגדולי תלמידי הרה"ק רמ"מ מויטבסק זי"ע, שבכל יום בקומו בבוקר היה אומר קשה להיות יהודי, היצה"ר הוא מלאך וכו', ואח"כ היה רוקע ברגלו ואומר, אבל אם ארצה אוכל, הקב"ה עוזר, וצדיקים מעלמא הדין

וזה שנאמר בכל מסעיהם, כדאיתא בספר דגל מחנה אפרים בשם הבעש"ט זי"ע (פר' מסעי), בענין